

TARTU HALDUSKOHUS
Jõhvi kohtumaja

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Haldusasja number	3-18-634
Otsuse kuupäev	31. mai 2019
Kohtunik	Karin Jöks
Haldusasi	MTÜ SevenBow kaebus Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsuse nr 18 osalise õigusvastasuse tuvastamiseks ja 1500-eurose hüvitise väljamõistmiseks
Menetlusosalised	Kaebaja – MTÜ SevenBow, lepinguline esindaja advokaat Liisa Linna Vastustaja – Rakvere linn, lepinguline esindaja advokaat Küllike Namm
Asja läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

- 1. Jätta vastustaja vastuväited kohtu tegevusele rahuldamata.**
- 2. Jätta asja juurde võtmata kaebaja 28.03.2019.a avalduse lisana nr 3 esitatud video ja tagastada kaebajale andmekandja, millel see esitati.**
- 3. Rahuldada tuvastamiskaebus. Tunnistada Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsus nr 18 õigusvastaseks osas, milles volikogu jättis määramata LGBTI filmifestivalile „Festheart 2018“ toetuse 1200 eurot (määras toetuseks 1500 euro asemel 300 eurot) ja loeng-kontserdisarjale „Tund klassikutega“ toetuse 1300 eurot (määras toetuseks 1500 euro asemel 200 eurot).**
- 4. Jätta hüvitamiskaebus rahuldamata.**
- 5. Mõista Rakvere linnalt MTÜ SevenBow menetluskulude katteks välja 15 eurot.**
- 6. Jätta menetlusosaliste ülejäänud menetluskulud nende endi kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD JA SELGITUSED

Kohtuotsuse peale võib esitada apellatsioonkaebuse Tartu Ringkonnakohtule 30 päeva jooksul kohtuotsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates. Viimane päev apellatsioonkaebuse esitamiseks on 1. juuli 2019.

Vastuseks esitatud apellatsioonkaebusele võib teine menetlusosaline esitada vastuapellatsioonkaebuse 14 päeva jooksul apellatsioonkaebuse vastuapellatsioonkaebuse esitajale kättetoimetamisest arvates või ülejäänud apellatsioonitähtaja jooksul, kui see on pikem kui 14 päeva (halduskohtumenetluse seadustiku (HKMS) § 184).

Kui apellant soovib asja arutamist kohtuistungil, tuleb tal seda apellatsioonkaebuses märkida, vastasel korral eeldatakse, et ta on nõus asja lahendamiseга kirjaliselt menetluses (HKMS § 182 lg 1 p 9).

Kui menetlusosaline soovib apellatsioonkaebuse esitamiseks saada menetlusabi, tuleb tal esitada ringkonnakohtule vastavasisuline taotlus. Menetlusabi taotluse esitamine ei peata menetlustähtaja kulgemist (HKMS § 116 lg 5) ning apellatsioonitähtaja järgimiseks peab menetlusabi taotleja tegema tähtaja kestel ka menetlustoimingu, mille tegemiseks ta menetlusabi taotleb, eelkõige esitama apellatsioonkaebuse (HKMS § 116 lg 6).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. MTÜ SevenBow esitas 15. novembril 2017 taotlused, et saada Rakvere linnalt toetust kahe ürituse korraldamiseks. Esiteks taotles MTÜ SevenBow 1500-eurost toetust, et korraldada 2018. a veebruaris, märtsis ja aprillis loeng-kontserdisari „Tund klassikutega“. Teiseks taotles MTÜ SevenBow 1500-eurost toetust, et korraldada 5.–7. oktoobril 2018 LGBTI filmifestival „Festheart 2018“.

2. Rakvere Linnavolikogu võttis 28. veebruaril 2018 vastu otsuse nr 18, millega otsustas toetada loeng-kontserdisarja „Tund klassikutega“ 200 euroga ja LGBTI filmifestivali „Festheart 2018“ 300 euroga.

3. MTÜ SevenBow esitas 29. märtsil 2018 Tartu Halduskohtule kaebuse järgmiste nõuetega:

- tühistada Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsus osas, milles jäeti rahuldamata kaebaja taotlus LGBTI filmifestivali „Festheart 2018“ toetamiseks summas 1200 eurot ja otsustati seda toetada 300 euroga, ning osas, milles jäeti rahuldamata kaebaja taotlus loeng-kontserdisarja „Tund klassikutega“ toetamiseks summas 1300 eurot ja otsustati seda toetada 200 euroga;
- kohustada vastustajat tegema uus otsus, millega määrata LGBTI filmifestivali „Festheart 2018“ toetuseks 1500 eurot ja loeng-kontserdisarja „Tund klassikutega“ toetuseks 1500 eurot.

4. Kohus võttis 22. mai 2018. a määrusega kaebuse nende nõuetega menetlusse ja kohustas vastustajat kaebusele vastama.

5. Vastustaja palus 22. juuni 2018. a vastuses jätta kaebuse läbi vaatamata ja menetluse lõpetada, kaebuse sisulisel lahendamisel palus aga jätta kaebuse rahuldamata. Samuti taotles vastustaja tunnistaja ülekuulamist.

6. Kohus lubas 13. märtsi 2019. a määrusega kaebajal tühistamis- ja kohustamisnõudelt üle minna tuvastamis- ja hüvitamisnõudele; jättis kaebuse läbi vaatamata osas, milles kaebaja vaidlustab talle toetuste määramist summas 200 ja 300 eurot; jättis rahuldamata vastustaja taotluse jätta kaebus läbi vaatamata osas, milles kaebaja vaidlustab talle toetuste määramata

jätmist summas 1200 ja 1300 eurot; jättis rahuldamata vastustaja taotluse tunnistaja ülekuulamiseks; otsustas praeguse asja läbi vaadata kirjalikus menetluses; andis täiendavate menetluskulude esitamiseks tähtajad ning teatas kohtuotsuse avalikult teatavaks tegemise aja.

7. Kaebaja esitas 28. märtsil 2019 kohtule täiendavad tõendid, menetluskulude nimekirja ja kuludokumendid.

8. Vastustaja esitas 1. aprillil 2019 kohtule täiendava seisukoha, vastuväited kohtu tegevusele ning menetluskulude nimekirja ja kuludokumendid.

9. Kaebaja esitas 13. aprillil 2019 kohtule täiendava seisukoha.

KAEBAJA SEISUKOHAD

10. Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsus on õigusvastane osas, milles volikogu ei määranud LGBTI filmifestivali „Festheart 2018“ toetuseks 1200 eurot ja loeng-kontserdisarja „Tund klassikutega“ toetuseks 1300 eurot.

11. Vaidlusaluse otsuse tegemise ajal kehtinud Rakvere Linnavolikogu 25. septembri 2013. a määrusega nr 18 vastu võetud „Kultuuriürituste ja -projektide toetamise korra“ (edaspidi kord v.r) § 5 lg 1 kohaselt hindas kultuuriürituste ja -projektide taotlusi volikogu kultuurikomisjon. Kaebaja mõlemad taotlused pälvisid kultuurikomisjonilt keskmised hinded ning paigutusid pingereas keskele. Kultuurikomisjon koostas volikogu jaoks toetuste määramise otsuse eelnõu vastavalt korra v.r § 6 lg-le 1. Eelnõu kohaselt tuli kaebaja mõlemad taotlused täielikult rahuldada. Volikogu otsustas eelnõust kõrvale kalduda üksnes kaebaja taotluste osas. Volikogu ei ole seejuures vaidlustatud otsuses esile toonud ühtegi põhjendust ega selgitust, miks kaebaja taotlused suuremas osas rahuldamata jäeti ning toetussummat vähendati. Ka volikogu istungi protokollist ei ilmne põhjendusi, et kultuurikomisjoni hindamise koondtabelis oleks tehtud vigu (hindamisvigu, kaalutusvigu), ega ole viidatud ühelegi alusele, mis võimaldaks toetust vähendada. Korra v.r § 6 lg 6 näeb ette ammendava loetelu juhtudest, mil on võimalik taotlus rahuldamata jätta, ning korra v.r § 6 lg 5 sätestab aluse taotluse osaliseks rahuldamiseks. Ühtegi nendest alustest ei esinenud. Korra v.r § 6 lg 4 järgi pidanuks toetuste määramisel lähtuma koondhindnete paremusjärjestusest vastavalt kultuurikomisjoni ettepanekule. Juhul kui vastustajal oleks olnud seaduspärane alus kaebaja taotlusi osaliselt rahuldamata jätta, oleks vastustaja pidanud seda otsuses kirjalikult põhjendada (haldusmenetluse seaduse (HMS) § 56 lg-d 1 ja 3). Kaebaja taotluste osalise rahuldamata jätmise kohta puudub otsuses aga igasugune põhjendus.

12. Rakvere Linnavolikogu jättis kaebaja taotlused osaliselt rahuldamata seetõttu, et kaebaja eesmärgiks on põhikirja kohaselt muu hulgas vähemuste kultuuri tutvustamine ja tolerantsuse arendamine ning kaebaja korraldatav filmifestival „Festheart“ on otseselt seotud seksuaalvähemuste temaatikaga. Kuigi volikogu istungil kaebajale teadaolevalt otsesõnu ei viidatud sellele, et kaebaja tegevusvaldkond on põhjuseks, miks ainult tema taotlusi täielikult ei rahuldatud, annavad sellest tõendust meedias ilmunud artiklid ja video.

13. Kohalik omavalitsus peab oma ülesannete täitmisel tagama igäühe õigused ja vabadused, olenemata seksuaalsest sättumusest või organisatsiooni ideoloogiast, eriti kui see ideoloogia ei ole vastuolus rahvusvaheliselt tunnustatud õiguse põhimõtetega. Kaebaja organisatsiooni

eesmärk ei ole vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) ega rahvusvaheliste inimõiguste konventsioonidega. Vastupidi: kaebaja tegevus on suunatud võrdse kohtlemise, inimõiguste ning vähemuste õiguste ja huvide kaitsele. Vastustaja on rikkunud PS §-s 12 sätestatud diskrimineerimiskeeldu, rikkudes sellega kaebaja õigusi.

14. Ühtlasi on vastustaja rikkunud HMS § 3 lg-te 1 ja 2 põhimõtteid. Vastustajal puudus kaalutusõigus kultuurikomisjoni esitatud ettepaneku eiramiseks ning kaebaja taotluste osaliseks rahuldamiseks. Kaalutusõigus oleks volikogul vaid juhul, kui komisjoni hindamistabelist selguksid vead. Vigu ei ole aga vastustaja komisjoni eelnõus tuvastanud.

15. Riigivastutuse seaduse (RVastS) § 2 lg 1 p 5 ja § 7 lg 1 alusel nõuab kaebaja vastustajalt 1500 eurot, mille vastustaja oleks pidanud määrama õiguspärase otsuse tegemise korral üritusele „Festheart 2018“. RVastS § 8 lg 1 kohaselt tuleb hüvitise määramisel luua varaline olukord, milles kannatanu oleks siis, kui tema õigusi ei oleks rikutud. Ürituse „Festheart 2018“ korraldamiseks oli kaebaja sunnitud suurendama esialgu planeeritud omafinantseeringut, tasuma ürituse eelarve puudujäägi annetuste teel kogutud summadest, mida oleks saanud kasutada järgmise aasta ürituse korraldamiseks või muude kulude katteks. Seega põhjustas vastustaja õigusvastane haldusakt kaebajale 1500 euro suuruse varalise kahju. Kohtule esitatud kaebaja juhatuse kinnitatud ürituse „Festheart 2018“ bilansist/kulude-tulude ülevaatest on näha, et juhatuse pidid ise rahastama üritust 3469,98 euroga, et katta kõik kulud. Kõnealune „tulurida“ oleks pidanud 1500 euro võrra olema väiksem, kui toetus oleks korrektselt määratud.

VASTUSTAJA SEISUKOHAD

16. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 22 lg 1 p 5 järgi kuulub volikogu ainupädevusse toetuste andmise otsustamine. Toetuse saamiseks esitatud taotluse rahuldamise (sh osalise rahuldamise) või rahuldamata jätmise kohta otsuse tegemine on volikogu pädevuses. Vaidlust ei saa olla selles, et kultuurikomisjoni ettepanek ei ole haldusorganile siduv – seda kinnitab juba ainuüksi korra v.r § 6 lg-s 1 kasutatud mõiste „otsuse eelnõu“. Komisjon hindab formaalset vastavust teatud hindamiskriteeriumitele, aga sisulise otsuse selles, kas toetust (osaliselt) anda või mitte, teeb volikogu. Õige ei ole see, et teistsuguse otsuse tegemiseks võrreldes komisjoni esitatud eelnõuga oleks volikogu pidanud tuvastama komisjoni poolt hindamisel tehtud vigu. Kaebaja emotsionaalsed oletused selle kohta, miks volikogu otsustas määrata kaebajale väiksemad toetussummad kui komisjon enda eelnõus, ei ole asjakohased ning tuleb jätta tähelepanuta. Tõendid, mis kaebaja esitas kohtule 28. märtsil 2019, ei seondu kaebuse asjaoludega ning tuleb seetõttu jätta vastu võtmata ja kaebajale tagastada.

17. Rakvere Linnavolikogu kultuurikomisjoni ning Rakvere Linnavolikogu liikmed ei kattu. Samaaegselt on kultuurikomisjonis ja volikogus kolm isikut. Seega on ilmne, et volikogu liikmete arvamused ei pea kattuma kultuurikomisjoni liikmete arvamustega. Kultuurikomisjon esitab linnavolikogule enda liikmete nägemuse võimaliku eelistuse osas kultuuriürituste ja projektide toetamiseks laekunud taotluste kohta, kuid lõpliku otsuse toetuste suuruse kohta teeb volikogu, mis koosneb mandaadiga liikmetest ning kes organina on vastava otsuse vastuvõtmiseks ainupädev. Sellesse ainupädevusse sekkumine võtab seadusvastaselt volikogult temale seadusega antud volituse kohaliku elu küsimusi iseseisvalt otsustada.

18. HMS § 56 lg 4 sätestab, et haldusakti andmise faktilist alust ei pea põhjenduses näitama, kui haldusakti adressaadi taotlus rahuldati ja kolmanda isiku õigusi ega vabadusi ei piirata. Vastustaja põhjendamiskohustust tuleb jaatada juhul, kui kaebaja taotlused oleksid jäänud

rahuldamata, s.o kui toetust ei oleks määratud. Olukorras, kus taotlus seadusega antud volitusnormi järgides osaliselt rahuldatakse, on sisuliselt tegemist taotluse rahuldamisega ning põhjendamiskohustus puudub – sisuliselt pidi vastustaja tegema otsuse, kas määrata (osaliselt) toetust või mitte ehk sisuliselt oli tegemist „jah“ või „ei“ otsusega ning sellise kollegiaalse organi poolt tehtud otsuse põhjendused ei ole kohtulikult kontrollitavad.

19. Isegi kui kohus leiab, et volikogul oli kohustus põhjendada otsust rahuldada kaebaja toetustaotlused osaliselt, mitte summas, mis nähtus komisjoni eelnõust, on kohaldatav HMS § 58, sest selline väidetav rikkumine ei mõjutanud asja otsustamist.

20. Kaebaja esitatud dokumendist ürituse „Festheart 2018“ tulude-kulude kohta ilmneb, et projekti rahastamisega seotud tulud olid 17 023,27 eurot ning täpselt sama suured olid ka projekti kulud. Sellest johtuvalt on arusaamatu ning ebaõige kaebaja väide, et temale on tekitatud vastustaja poolt kahju summas 1500 eurot – kaebaja enda esitatud andmete kohaselt ei ole kaebajale kahju tekkinud. Kaebaja varaline seis ei tõenda, et kaebaja oleks olnud teistsuguses varalises seisus, kui temale oleks määratud toetust summas 1500 eurot, võrreldes olukorraga, milles kaebajale määrati ürituse korraldamiseks 300 eurot. Kohaliku omavalitsuse määratava toetuse eesmärk ei ole tulu teenimine taotleja poolt.

21. Kaebaja hinnangul oleks tulurida „omafinantseering“ summas 3469,98 eurot pidanud olema väiksem 1500 euro võrra. Tegemist on paljasõnalise ja tõendamata väitega, arvestades, et kaebaja toetustaotlusest ei nähtu üldse omafinantseeringut. Kaebaja esitatud dokumentidest nähtub, et ka Hasartmängumaksu Nõukogu eraldas planeeritud 4000 euro asemel 3500 eurot; piletitulu oli loodetud 2500 euro asemel 2420 eurot; sponsorlustulu oli 2099 eurot, kuigi eelarves oli ette nähtud muudelt toetajatelt saada 7090 eurot; Kultuurkapitalilt loodetud 4000 euro asemel on saadud 2000 eurot. Seega on ainetu väita, et konkreetselt vastustaja otsus eraldada festivali toetuseks raha taotletust vähem tekitab kaebajale kahju.

KOHTU PÕHJENDUSED JA SEISUKOHT

22. Vastustaja esitas 1. aprilli 2019. a menetluskohustusdokumendis vastuväite kohtu tegevusele. Vastustaja ei ole rahul sellega, et kohus jättis 13. märtsi 2019. a määruse resolutsiooni p-ga 4 rahuldamata tema taotluse jätta kaebus läbi vaatamata osas, milles kaebaja vaidlustab talle toetuste määramata jätmist summas 1200 ja 1300 eurot. Vastustaja hinnangul ei ole 13. märtsi 2019. a määruses jälgitavad kohtu põhjendused vastuseks vastustaja taotlusele jätta kaebus kaebeõiguse puudumise tõttu läbi vaatamata osas, milles kaebaja toetustaotlused rahuldamata jäeti. Vastustaja märkis, et kuna kaebaja on oma tegevusetusega keeldunud määratud toetustest, on kaebaja väljendanud soovimatust toetusi saada. Vastustaja leidis, et seeläbi saab kaebaja lugeda loobunuks mistahes summas toetustest.

Kohus jätab vastustaja vastuväite rahuldamata. Kohus jättis 13. märtsi 2019. a määruse resolutsiooni p-ga 3 kaebuse läbi vaatamata osas, milles kaebaja vaidlustab talle toetuste määramist summas 200 ja 300 eurot. Kohus leidis, et osas, milles volikogu kaebaja taotlused rahuldab ning määras talle toetused summas 200 ja 300 eurot, on tegu soodustava haldusaktiga ning see osa ei riiva kaebaja õigusi. Vastavas osas kaebuse läbi vaatamata jätmist ei tinginud asjaolu, et kaebaja ei võtnud talle määratud toetusi vastu, vaid tõik, et see otsuse osa ei riivanud oma soodustava iseloomu tõttu kaebaja õigusi. Osas, milles kaebaja taotlused jäeti rahuldamata summas 1200 ja 1300 eurot, riivab otsus kaebaja õigusi. Õiguskirjanduse ja kohtupraktika kohaselt tuleb õiguste riive esinemise korral jaatada ka kaebeõigust. Sellest, et kaebaja ei võtnud vastu talle määratud toetusi summas 300 ja 200 eurot, ei saa järeldada, et kaebaja ei

soovinud toetusi saada summas 1200 ja 1300 eurot. Kaebaja soovi saada toetusi summas 1200 ja 1300 eurot kinnitab ainuüksi asjaolu, et kaebaja on nendes summades toetuste määramata jätmise kohtus vaidlustanud. Kaebaja jättis talle määratud toetused vastu võtmata mitte soovimatusest toetusi saada, vaid eksliku arusaama tõttu: kaebaja arvas, et kui ta võtab talle määratud toetused vastu, tunnustab ta sellega ülejäänud osas toetuste määramata jätmise õiguspärasust.

Seega vaatab kohus menetluses oleva tuvastamis- ja hüvitamiskaebuse sisuliselt läbi.

Tuvastamiskaebus

23. Kaebaja palus tunnistada Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsuse õigusvastaseks osas, milles volikogu ei määranud LGBTI filmifestivali „Festheart 2018“ toetuseks 1200 eurot ja loeng-kontserdisarja „Tund klassikutega“ toetuseks 1300 eurot.

24. Korra v.r § 5 lg 1 kohaselt hindab kultuuriürituste ja -projektide taotlusi volikogu kultuurikomisjon, võttes arvesse järgmisi hindamiskriteeriume:

- traditsioonid ja jätkusuutlikkus;
- uudsus ja omapära;
- suunatus avalikkusele;
- omafinantseeringu (sh kaasfinantseeringu) ja linnapoolse finantseeringu suhe;
- võimalus ürituse/projekti korraldamisega tõsta Rakvere linna mainet;
- koostöö teiste organisatsioonidega ja/või isikutega.

Korra v.r § 6 lg 1 sätestab, et taotluste hindamistulemuste alusel koostab volikogu kultuurikomisjon Rakvere linnavolikogu otsuse eelnõu, millele lisatakse seletuskirjana komisjoni hindamislehed.

Korra v.r § 6 lg 2 esimese lause järgi on maksimaalne toetuse määr 70% ürituse või projekti maksumusest, kuid mitte rohkem kui 1500 eurot.

Korra v.r § 6 lg 4 sätestab: „Taotluste rahuldamine toimub koondhinnete paremusjärjestuse alusel. Esimesena rahuldatakse kõrgeima koondhinde saanud taotlus, misjärel liigutakse mööda pingerida alanevas järjekorras kuni Rakvere linna eelarves kultuuriürituste ja -projektide toetamiseks eraldatud vahendite ammendumiseni.“

25. Rakvere Linnavolikogu kultuurikomisjoni antud hinnete alusel koostatud paremusjärjestust ja toetuste maksmiseks Rakvere linna eelarves ette nähtud raha arvestades nägi kultuurikomisjoni esitatud otsuse eelnõu ette kaebaja taotluste täieliku rahuldamise. Rakvere Linnavolikogu võttis 28. veebruaril 2018 vastu otsuse, millega kaebaja taotlused rahuldati üksnes osaliselt.

26. KOKS § 22 lg 1 p 5 kohaselt kuulub volikogu ainupädevusse toetuste andmise korra kehtestamine. Selle sätte alusel on Rakvere Linnavolikogu 25. septembri 2013. a määrusega nr 18 vastu võtnud „Kultuuriürituste ja -projektide toetamise korra“. Volikogu on oma ainupädevust kasutades ise otsustanud kehtestada korra, mis näeb volikogu kultuurikomisjonile ette olulise rolli kultuuriürituste ja -projektide toetamise taotluste hindamisel. Seejuures ei ole määravat tähendust sellel, et kultuurikomisjoni kõik liikmed ei ole samal ajal ka volikogu liikmed. KOKS § 22 lg 1 p 5 alusel on volikogul õigus otsustada ka seda, et kultuuriürituste ja -projektide toetamise taotluste hindamises osalevad isikud, kes ei ole volikogu liikmed.

Kohus ei nõustu vastustaja väitega, et kultuurikomisjon hindab üksnes taotluste formaalset vastavust teatud kriteeriumitele. Korra v.r § 5 lg-s 1 toodud kriteeriumitest on näha, et kultuurikomisjon hindab taotlusi sisuliselt. Kultuurikomisjoni liikmete antud hinnete alusel koostatakse taotluste paremusjärjestus. Korra v.r § 6 lg 4 sätestab selgelt, et toetustaotlused rahuldatakse kultuurikomisjoni antud hinnete põhjal koostatud paremusjärjestuse alusel. Samas soostub kohus vastustajaga selles, et korra v.r § 6 lg-s 1 kasutatud terminist „otsuse eelnõu“ võib järeldada, et kultuurikomisjoni koostatud dokument ei ole alati lõplik ning volikogu võib teatud juhtudel seda muuta. Volikogul ei ole siiski õigust meelevaldselt kõrvale kalduda kultuurikomisjoni esitatud otsuse eelnõust, vaid alused selleks peavad tulema õigusaktidest. Seejuures ei saa kohaseks aluseks pidada vastustaja viidatud KOKS § 22 lg 1 p 5. See säte annab volikogu ainupädevusse toetuste andmise korra kehtestamise, mitte ei näe volikogule ette eksklusiivset suvaõigust toetuste andmise otsustamiseks. Volikogul tuleb toetuste andmise üle otsustades järgida enda kehtestatud korda.

Vastustaja märkis veel, et kuna volikogu koosneb mandaadiga liikmetest, peab volikogule jääma õigus teha lõplik otsus toetuste määramise osas. Asjaolu, et volikogu liikmed on rahva poolt valitud, ei anna volikogule õigust eirata õigusaktidest, sh tema enda kehtestatud korrast tulenevaid nõudeid. Riigikohtu halduskolleegium on samuti toonitanud, et ka demokraatlikult valitud esinduskogu ei või oma otsuseid teha meelevaldselt, vaid valikud peavad lähtuma ratsionaalsetest argumentidest (14. oktoobri 2003. a otsus asjas nr 3-3-1-54-03, p 20).

27. Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsus on haldusakt. HMS § 54 sätestab haldusakti õiguspärasuse ühe eeldusena selle, et haldusakt peab vastama vorminõuetele. Üheks olulisemaks haldusakti vorminõudeks on haldusakti põhjendamine. HMS § 56 lg-d 1–3 sätestavad haldusakti põhjendamisele järgmised nõuded. Kirjalik haldusakt ja soodustava haldusakti andmisest keeldumine peab olema kirjalikult põhjendatud. Haldusakti põhjendus esitatakse haldusaktis või menetlusosalisele kättesaadavas dokumendis, millele on haldusaktis viidatud. Haldusakti põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Kaalutusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses tuleb märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud.

Vastustaja viitas HMS § 56 lg-le 4, mis sätestab, et haldusakti andmise faktilist alust ei pea põhjenduses näitama, kui haldusakti adressaadi taotlus rahuldati ja kolmanda isiku õigusi ega vabadusi ei piirata. Vastustaja on seisukohal, et kui taotlus osaliselt rahuldatakse, on sisuliselt tegu taotluse rahuldamisega ning põhjendamiskohustus puudub. Kohus vastustaja sellise seisukohaga ei nõustu. Kui taotlus rahuldatakse osaliselt, saab rahuldatud osas juhinduda HMS § 56 lg-st 4, kuid rahuldamata jäetud osas tuleb haldusakti põhjendada HMS § 56 lg-tes 1–3 ette nähtud nõudeid arvestades.

Riigikohtu halduskolleegium on 5. novembri 2008. a otsuses asjas nr 3-3-1-49-08 selgitanud järgmist (p 11). Haldusakti põhjendamine on üldine nõue, mis peab tagama PS §-s 15 sätestatud kaabeõiguse reaalse teostamise võimaluse. Kui haldusakti adressaat ei tea haldusakti andmise tegelikke põhjuseid selle andmise hetkel, siis ei ole tal efektiivselt ja argumenteeritult võimalik vaidlustada haldusakti andmise asjaolusid. Läbi haldusakti õigusliku ja faktilise aluse saab isikule selgeks, miks just selline haldusakt tema suhtes anti. Ühtlasi ei ole kirjaliku põhjendamise eesmärk ainult tagantjärele otsuse kontrollimine, vaid ka haldusorgani enesekontrolli tagamine. Haldusorgani enesekontrolli kaudu peab haldusorgan jõudma selgusele otsuse õigsuses.

Riigikohtu halduskolleegium on järjekindlalt rõhutanud, et nõuetekohaselt tuleb põhjendada ka kohaliku omavalitsuse volikogu kui kollegiaalorgani otsuseid (vt nt 9. juuni 2004. a otsus asjas

nr 3-3-1-28-04, p 17). Riigikohtu halduskolleegium selgitas 20. juuni 2002. a otsuses asjas nr 3-3-1-30-02 järgmist (p 30). Kollegiaalorgani haldusotsustus on halduskohtus vaidlustatav üldalustel, mistõttu see peab olema ka motiveeritud. Pole mingeid põhimõttelisi takistusi põhjalikumalt motiveerida kollegiaalse haldusorgani poolt hääletamise teel vastu võetavat otsustust kollegiaalorgani otsuses eneses. Piisab, kui panna hääletamisele otsuse projekti motiivid. Küll aga tõdes kolleegium, et kollegiaalorgani otsustuse motiveerimise protsess on oluliselt keerukam kui ainuisikulise organi otsustuse motiveerimine.

28. Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsuses ei ole vähimalgi määral põhjendatud, miks otsustas volikogu määrata kaebajale väiksemad toetused võrreldes sellega, mida taotles kaebaja ja mida nägi ette kultuurikomisjoni koostatud otsuse eelnõu. Põhjendusi ei nähtu ka volikogu 28. veebruari 2018. a istungi protokollist.

Vastustaja on põhjendatult viidanud sellele, et Riigikohtu halduskolleegiumi praktika järgi võib kohus haldusakti kontrollimisel arvestada haldusorgani poolt kohtumenetluses esitatud põhjendusi, kui kohus on veendunud, et haldusorgan lähtus nendest põhjendustest haldusakti andmisel. Seejuures on tõendamiskoormus küsimuses, kas põhjendus haldusakti andmisel tegelikult eksisteeris ja kas sellega arvestati, haldusorganil (Riigikohtu halduskolleegiumi 29. novembri 2012. a otsus asjas nr 3-3-1-29-12, p 20).

Vastustaja on taotlenud, et kohus kuulaks tunnistajana üle volikogu liikme Kert Karuse. Vastustaja selgitas, et K. Karus tegi kõnealusel istungil ettepaneku kaebajale toetuste määramiseks summas 200 ja 300 eurot ehk esitas sisuliselt otsuse projekti, mis võeti vastu volikogu häälteenamusega. Vastustaja märkis, et K. Karus oskab selgitada, millised on tema esitatud otsuse projekti põhjendused. Kohus jättis 13. märtsi 2019. a määruse resolutsiooni p-ga 5 rahuldamata vastustaja taotluse tunnistaja ülekuulamiseks. Kohus märkis, et volikogu kui kollegiaalorgani otsuse sisulisi põhjendusi ei saa esitada üksik volikogu lihtliige, vaid seda tuleb kogu volikogu nimel teha vastustaja seaduslikul või lepingulisel esindajal. Sama määrusega kohustas kohus vastustajat esitama kohtule sisulised põhjendused, millest Rakvere Linnavolikogu juhendus, kui otsustas kaebajale toetuste määramisel kõrvale kalduda kultuurikomisjoni koostatud otsuse eelnõust.

Vastustaja esitas kohtu tegevuse peale vastuväite. Vastustaja märkis, et on põhjendamatu arvata, et volikogu 21 liiget suudavad esitada kirjalikult põhjendusi enam kui aasta tagasi vastu võetud ühe otsuse kohta. Vastustaja oli ikka veel seisukohal, et tunnistajana tuleb üle kuulata K. Karus, kes saab põhjendada enda ettepanekut, mis erines kultuurikomisjoni esitatud eelnõust ja millega volikogu enamus nõustus. Vastustaja leidis, et kui kohus jätab tunnistaja üle kuulamata, ei taga kohus asja lahendamiseks oluliste asjaolude väljaselgitamist ning asja õigesti lahendamist.

Kohus jätab vastustaja vastuväite rahuldamata. Kohus on ikka veel veendumusel, et K. Karus kui üksik volikogu lihtliige ei saa põhjendada Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsust. Vastustaja soovib, et kohus kuulaks K. Karuse üle, et teada saada, miks ta esitas ettepaneku, mis erines kultuurikomisjoni esitatud eelnõust ja millega volikogu enamus nõustus. Seega soovib vastustaja välja selgitada K. Karuse sisemisi motiive, mis ajendasid teda seda ettepanekut esitama. Volikogu 28. veebruari 2018. a istungi protokoll ei anna kinnitust sellele, et K. Karus oma sisemisi motiive ülejäänud volikogu liikmetega jagas. Protokollis on kirjas, et K. Karus tegi üksnes ettepaneku, kuid ei ole näha, et ta oleks seda põhjendanud. Protokollist on näha, et pärast K. Karuse ettepanekut ja enne hääletamist võttis sõna veel neli volikogu liiget, kuid mitte K. Karus. Seega ei viita miski sellele, et volikogu oleks K. Karuse tehtud ettepanekuga nõustunud samadel põhjustel, miks ta ettepaneku esitas. Välistada ei saa, et

ettepaneku poolt hääletati muudel põhjustel. Seetõttu ei ole kohtul veendumust, et volikogu võttis vaidlustatud otsuse vastu põhjustel, mis kattuvad K. Karuse sisemiste motiividega. Eeltoodut arvestades ei ole volikogu otsuse põhjenduste teadasaamiseks kohane üle kuulata K. Karust.

Niisiis ei ole vastustaja kohtumenetluses esitanud põhjendusi, mille puhul saaks kohus kindel olla, et volikogu lähtus nendest vaidlustatud otsuse vastu võtmisel.

29. Kaebaja usub, et vastustaja vähendas talle määratavaid toetusi kaebaja tegevusvaldkonna tõttu: kaebaja eesmärgiks on põhikirja kohaselt muu hulgas vähemuste kultuuri tutvustamine ja tolerantsuse arendamine ning kaebaja korraldatav filmifestival „Festheart“ on otseselt seotud seksuaalvähemuste temaatikaga. Kaebaja esitas kohtule tõenditena artiklid ja video, mis kaebaja hinnangul kinnitavad, et toetuste vähendamise põhjuseks oli just kaebaja tegevusvaldkond ja volikogu homofobne ideoloogia. Vastustaja sõnul on tegu kaebaja emotsionaalsete oletustega, mis ei ole asjakohased ja tuleb jätta tähelepanuta.

Kohus saab vaidlustatud haldusakti õiguspärasust kontrollida ainult nendest põhjendustest lähtuvalt, mis haldusorgan ise esile toob. Teisisõnu: on haldusorgani otsustada, millega ta oma haldusakte põhjendab ning kohus ei saa hakata haldusakti õiguspärasust kontrollima kellegi teise esile toodud põhjenduste alusel, kui haldusorgan ise kinnitab, et nendest põhjendustest haldusakti andmisel ei juhitud. Kuna vastustaja on tagasi lükanud kaebaja väited selle kohta, et kaebajale määratavate toetuste vähendamise tingis volikogu homofobne hoiak, ei kontrolli kohus vaidlustatud otsuse õiguspärasust nendest põhjendustest lähtuvalt. Eeltoodut arvestades on asjakohatud kaebaja esitatud artiklid ja video. HKMS § 62 lg 2 alusel ei arvesta kohus asja lahendamisel artiklite kui tõenditega ning jätab asja juurde võtmata ja tagastab kaebajale eraldi andmekandjal esitatud video.

30. Kohus on kindlaks teinud, et Rakvere Linnavolikogu on oma 28. veebruari 2018. a otsuse vastu võtmisel rikkunud põhjendamiskohustust. Tegu on sedavõrd olulise rikkumisega, et kohtul tuleb vastav otsus tunnistada formaalselt õigusvastaseks osas, milles volikogu jättis määramata LGBTI filmifestivalile „Festheart 2018“ toetuse 1200 eurot (määras toetuseks 1500 euro asemel 300 eurot) ja loeng-kontserdisarjale „Tund klassikutega“ 1300 eurot (määras toetuseks 1500 euro asemel 200 eurot).

Kohus jätab tähelepanuta vastustaja viite HMS §-le 58, mis sätestab, et haldusakti kehtetuks tunnistamist ei saa nõuda üksnes põhjusel, et haldusakti andmisel rikuti menetlusnõudeid või et haldusakt ei vasta vorminõuetele, kui eelnimetatud rikkumised ei võinud mõjutada asja otsustamist. Riigikohtu halduskolleegium on selgitanud, et HMS §-s 58 sätestatud reegel on kohaldatav tühistamiskaebuse lahendamisel, tuvastamiskaebusele see säte ei laiene. Haldusakti õigusvastasuse seisukohast ei oma tähtsust, kas tegemist oli sellise rikkumisega, mis võis mõjutada asja sisulist otsustamist (Riigikohtu halduskolleegiumi 20. aprilli 2011. a otsus asjas nr 3-3-1-94-10, p 19).

31. Kohus leiab, et vaidlustatud otsus tuleb tunnistada ka materiaalselt õigusvastaseks osas, milles volikogu jättis määramata LGBTI filmifestivalile „Festheart 2018“ toetuse 1200 eurot ja loeng-kontserdisarjale „Tund klassikutega“ toetuse 1300 eurot. Kuna Rakvere Linnavolikogu ei ole haldus- ega kohtumenetluses esile toonud kohast õiguslikku alust, mis lubanuks tal kõrvale kalduda kultuurikomisjoni koostatud otsuse eelnõust, ning ka kohtule ei ole selline alus äratuntav, tulnuks korra v.r § 6 lg-te 2 ja 4 kohaselt kaebaja mõlemad toetustaotlused täies ulatuses rahuldada.

Hüvitamiskaebus

32. Hüvitamiskaebusega nõuab kaebaja vastustajalt 1500 eurot, mille vastustaja oleks pidanud määrama õiguspärase otsuse tegemise korral üritusele „Festheart 2018“. Kaebaja selgitas, et ta oli ürituse „Festheart 2018“ korraldamiseks sunnitud suurendama esialgu planeeritud omafinantseeringut, tasuma ürituse eelarve puudujäägi annetuste teel kogutud summadest, mida oleks saanud kasutada järgmise aasta ürituse korraldamiseks või muude kulude katteks. Kaebaja leidis, et seega põhjustas vastustaja õigusvastane haldusakt kaebajale 1500 euro suuruse varalise kahju. Kaebaja esitas kohtule oma juhatuse kinnitatud ürituse „Festheart 2018“ tulude ja kulude ülevaate ning ütles, et sealt on näha, et juhatus pidi ise rahastama üritust 3469,98 euroga, et katta kõik kulud. Kaebaja märkis, et kõnealune „tulurida“ oleks pidanud 1500 euro võrra olema väiksem, kui toetus oleks korrektselt määratud.

33. Kohus jättis 13. märtsi 2019. a määrusega kaebuse läbi vaatamata osas, milles kaebaja vaidlustab talle toetuste määramist summas 200 ja 300 eurot. Seega lahendab kohus hüvitamiskaebust üksnes ulatuses, mis puudutab ürituse „Festheart 2018“ toetuseks 1200 euro määramata jätmist.

34. RVastS § 7 lg-te 1 ja 3 kohaselt tuleb avaliku võimu kandjal hüvitada oma õigusvastase tegevusega avalik-õiguslikus suhtes kannatanule põhjustatud varaline kahju, st otsene varaline kahju ja saamata jäänud tulu.

Kohus on eelnevalt kindlaks teinud, et Rakvere Linnavolikogu 28. veebruari 2018. a otsus on õigusvastane osas, milles volikogu jättis LGBTI filmifestivalile „Festheart 2018“ määramata toetuse 1200 eurot. Avaliku võimu kandja õigusvastane tegevus on aga ainult üks kahju hüvitamise eeldus. Kohus jätab hüvitamiskaebuse rahuldamata, kuna kõik eeltoodud sättest tulenevad kahju hüvitamise eeldused ei ole täidetud.

35. Üheks kahju hüvitamise eelduseks on see, et kahju põhjustanud õigusvastane tegu rikkus kannatanu subjektiivseid õigusi. Investeeringutoetuste valdkonnas on välja kujunenud kohtupraktika, mille järgi riigilt investeeringutoetuse taotlejal ei ole subjektiivset õigust saada toetust. Isikul ei teki subjektiivset õigust saada toetust ainuüksi põhjusel, et toetuse saamiseks esitatud taotlus vastab toetuse saamise tingimustele. Subjektiivne õigus saada toetust tekib taotluse rahuldamise otsusega toetuse määramisest, millega ühtlasi tekib isikul õigus nõuda toetuse väljamaksmist vastavalt toetuse määramise tingimustele (Riigikohtu 02.04.2019.a otsus kohtuasjas 3-16-1048 p 16 ja selles viidatud kohtupraktika).

Kohtu hinnangul puudub põhjus asuda teistsugusele seisukohale ka kohaliku omavalitsuse poolt kultuuriürituste korraldamiseks antavate toetuste puhul. Kuna kaebajale toetuse määramise otsust 1200 euro osas ei tehtud, siis ei tekkinud kaebajal ka subjektiivset õigust toetusele.

Riigikohus selgitas ülal viidatud lahendis ka järgmist (p 17). Sellest, et investeeringutoetuse taotlejal ei ole subjektiivset õigust saada toetust, ei tulene, et toetuse õigusvastaselt määramata jätmise korral oleks kahju hüvitamine riigivastutuse seaduse alusel välistatud. Isikul on õigus nõuda, et toetustaotluse lahendamisel järgitaks tema huve kaitsvaid norme. Kui puudub alus kahelda, et isikule oleks toetus määratud ja ta oleks projekti nõuetekohaselt ellu viinud, võib isikul olla õigus nõuda lisaks toetuse taotlemisega seotud kulude hüvitamisele ka toetusest ilmajäämise tõttu saamata jäänud tulu hüvitamist. Kohus mõistab seda nii, et kahju hüvitamine on sellises olukorras küll põhimõtteliselt võimalik, kuid kahjuna ei saa käsitleda saamata jäänud toetust. Just toetuse laekumata jäämisele on aga kaebaja tuginenud.

36. Kaebaja viis projekti ellu ning väidab, et ta pidi tegema selleks kulutusi oma vara arvel. Kaebaja ei ole seda väidet tõendanud.

Kaebaja esitas kohtule oma juhatuse liikme Keio Soomelti 19. veebruaril 2019 allkirjastatud dokumendi pealkirjaga „LGBTI+ filmifestivali „Festheart“ eelarve täitmine“. Dokumendi kohaselt olid projekti tulud 17 023,27 eurot ning sama suured olid ka projektiga seotud kulud. Tulude all on kajastatud omafinantseering summas 3469,98 eurot. Vastustaja on seisukohal, et selle dokumendi väärtus tõendina on kaheldav. Vastustaja leiab, et kaebaja väited omafinantseeringu täiendava kasutamise kohta on paljasõnalised ja tõendamata.

Kohus nõustub vastustajaga selles, et kaebaja esitatud dokument ei ole piisav tõendamaks, et kaebaja pidi ürituse korraldamisega seotud kulusid oma raha arvelt kandma. Kaebaja esitatud dokumendis tuuakse lihtsalt lühidalt esile projektiga seotud tulud ja kulud. Kohtule ei ole esitatud ühtegi tõendit, mis näitaks ära, et kaebaja tegi ka tegelikult kulutusi oma raha arvelt. Kuna kaebajat on kohtumenetluses esindanud vandeadvokaat, pidi selliste tõendite esitamise vajadus olema kaebajale selgelt äratuntav.

37. Hüvitamiskaebuse rahuldamine ei oleks võimalik ka siis, kui aktsepteerida toetuse määramata jätmist kahju tekkimise võimaliku alusena ja omavahendite arvel tehtud kulutusi kahjuna, kuna puudub põhjuslik seos vaidlusaluse toetuse saamata jäämise ja kahju vahel. Toetuse taotlemisel esitatud eelarve (kaebuse lisa 3) järgi kavatses kaebaja üritust täies ulatuses rahastada toetuste, annetuste ja piletitulu arvel. Pärast üritust koostatud tulude ja kulude aruanne näitab, et kaebaja ootused ei täitunud enamuse finantseerimisallikate osas, kõik toetused ja annetused kujunesid oodatust väiksemaks. Planeeritud tulude vähenemine oli seejuures oluliselt suurem kaebaja omafinantseeringust (algne eelarve 24 090 eurot, lõplikud tulud ilma omafinantseeringuta 13 553,29 eurot). Sel juhul ei saa tagajärge, et kaebaja siiski korraldas ürituse väiksema eelarvega ja rahastas seda osalisel ise, seostada otseselt just praeguses asjas vaidluse all oleva toetuse saamata jäämisega.

38. Kohus ei nõustu vastustaja väitega, et varalise kahju tekkimise välistab asjaolu, et ürituse tulud ja kulud olid tasakaalus. RVastS § 8 lg 1 sätestab: „Varaline kahju hüvitatakse rahas. Hüvitisega tuleb luua varaline olukord, milles kannatanu oleks siis, kui tema õigusi ei oleks rikutud.“ Varaline kahju kujutab endast igasuguseid mittevabatahtlikke negatiivseid tagajärgi isiku varalises seisundis, sh vara vähenemist (Võlaõigusseadus I. Kommenteeritud väljaanne, 2016. aasta väljaanne, § 128 kommentaarid, lk 675–676, K. Sein). See tähendab, et varalise kahjuna saab põhimõtteliselt käsitleda kulutusi, mida kannatanu ei oleks kahju tekitaja õigusjärgse tegevuse korral pidanud kandma.

Menetluskulud

39. Menetluskulud kannab pool, kelle kahjuks otsus tehti (HKMS § 108 lg 1 esimene lause). Kaebuse osalise rahuldamise korral jagatakse menetluskulud proportsionaalselt kaebuse rahuldamisega (HKMS § 108 lg 2).

40. Kaebaja palus vastustajalt välja mõista järgmised menetluskulud: riigilõiv 15 eurot ja õigusabikulud 1217 eurot. Kaebaja eest tasuti algse kaebuse esitamisel riigilõivu 15 eurot (tl 24) ning hiljem hüvitamiskaebusele üleminekust tingituna veel 30 eurot (tl 53). Kuna kohus rahuldab kaebaja tuvastamiskaebuse, kuid jättis rahuldamata hüvitamiskaebuse, on kohtu arvates põhjendatud mõista vastustajalt kaebaja kasuks välja tasutud riigilõivu katteks 15 eurot.

Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei välista riigilõivu väljamõistmist vastustajalt see, et riigilõivu on kaebaja eest tasunud teine isik.

Õigusabikulude tõendamiseks on kaebaja kohtule esitanud Advokaadibüroo Hedman Partners & CO OÜ esitatud arved nr 20170891, 20170910 ja 20180855 ning arvete tasumist kinnitavad maksekorraldused. Arved on adresseeritud kaebajale. Maksekorraldustelt on näha, et arved on tasunud Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus. Riigikohtu halduskolleegium on selgitanud, et õigusabikulude väljamõistmine sellises situatsioonis on põhjendatud, kui on tuvastatud, et kaebajal on kohustus õigusabikulud nende eest tasunud isikule hiljem hüvitada (vt nt 15. oktoobri 2013. a otsus asjas nr 3-3-1-35-13, p 30). Kohtupraktikas on taoline kohustus loetud tuvastatuks näiteks siis, kui kohtule on esitatud vastav pooltevaheline leping või kui kulud on tasunud isik, kes on kaebaja perekonnaliige ning kes on kaebajat esindanud haldus- ja kohtumenetluses (vt Riigikohtu halduskolleegiumi 3. detsembri 2012. a otsus asjas nr 3-3-1-47-12, p 31 ja 15. oktoobri 2013. a otsus asjas nr 3-3-1-35-13, p 30). Kaebaja on väitnud, et tema ja Sihtasutuse Eesti Inimõiguste Keskus vahel on kokkulepe, et menetluskulude väljamõistmise korral kohustub kaebaja väljamõistetud summa Sihtasutusele Eesti Inimõiguste Keskus tagastama. Samas ei ole kaebaja kohtule esitanud seda kokkulepet ega ka ühtegi muud tõendit selle kohta, et tal on kohustus Sihtasutusele Eesti Inimõiguste Keskus viimase poolt kantud õigusabikulud hüvitada. Kaebaja ei ole ka väitnud, et tal oleks takistusi selliste tõendite esitamiseks. Kuna kaebajat on kohtumenetluses esindanud vandeadvokaat, kes peab tundma Riigikohtu pikaegset ja väljakujunenud praktikat, pidi vastava kokkuleppe või muude tõendite esitamise vajadus olema kaebajale selgelt äratuntav. Vastustaja on põhjendatult osutanud sellele, et ühe maksekorralduse selgitusse on Sihtasutus Eesti Inimõiguste Keskus märkinud sõna „annetused“. Eelnevat kogumis arvestades ei ole kohtul veendumust, et kaebajal on ka tegelikult kohustus õigusabikulud Sihtasutusele Eesti Inimõiguste Keskus hüvitada. Seetõttu jäävad kaebaja menetluskuludena esile toodud õigusabikulud menetluskulude jagamise mõttes kaebaja enda kanda.

41. Vastustaja palus kaebajalt välja mõista menetluskulud 4608 eurot. Vastustaja menetluskulude väljamõistmine kaebajalt pole praeguses asjas põhjendatud. Riigikohtu halduskolleegium on selgitanud, et haldusorganil ei ole keelatud kasutada halduskohtumenetluses välist õigusabi, kuid kohtuasi peab olema reeglina haldusorgani igapäevase põhitegevuse raamidest väljuv, et oleks õigustatud kantud haldusvälise õigusabi teenuse kulude väljamõistmine vastaspoolelt (vt nt 21. juuni 2012. a otsus asjas nr 3-3-1-26-12, p 30). Rakvere linna eelarvest toetuste andmine ja sellega seonduv ei välju vastustaja põhitegevuse raamidest. Seetõttu jäävad vastustaja menetluskulud tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Jõks
kohtunik